

Nota informativă
la proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea
Programului național de dezvoltare a turismului “Turism -2026”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Prezentul proiect este elaborat de către Ministerul Culturii.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
<p>Atât Strategia de dezvoltare durabilă a turismului în Republica Moldova în anii 2003–2015, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1065/2003, cât și Strategia de dezvoltare a turismului “Turism 2020”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 338/2014, au fost elaborate pentru a crea un cadru de politici pertinent și o viziune pe termen lung de dezvoltare a turismului în Republica Moldova, stabilind direcții prioritare de dezvoltare a sectorului, dar și obiectivele necesare a fi atinse prin implementarea strategiilor respective.</p> <p>De facto însă, ambele documente de politici nu și-au atins finalitatea. Strategia de dezvoltare durabilă a turismului în Republica Moldova în anii 2003–2015 a fost abrogată prin Hotărârea Guvernului nr. 796/2012, motivul fiind necesitatea “eficientizării sistemului de planificare strategică, perfecționării cadrului legislativ-normativ cu privire la documentele de politici” . În timp ce implementarea Strategiei de dezvoltare a turismului “Turism 2020” a fost realizată doar în cadrul I etape, stabilită pentru anii 2014-2016 (din 3 etape de implementare preconizate), inclusiv din cauza reorganizărilor instituționale operate în sistemul administrației publice inițiate în 2017, care au avut impact și asupra sectorului turistic, astfel domeniul de activitate, cât și competențele din sectorul turistic au fost delegate către varii autorități publice, ceea ce a afectat coerența și perpetuarea acțiunilor planificate.</p> <p>Astfel, neimplementarea acțiunilor prevăzute de strategiile menționate mai sus a dus la apariția unor curențe sistemice în sectorul turistic din Republica Moldova, cauzând:</p> <ul style="list-style-type: none">
- dispersarea competențelor aferente sectorului turismului între mai multe autorități publice;
- lipsa de coordonare strategică intersectorială, care la rândul său a condus la anumite intervenții necoordonate sau chiar la dublarea anumitor inițiative de suport sau de finanțare a sectorului;
- lipsa unei structuri responsabile de implementarea politicilor în sectorului turistic în Republica Moldova, împuternicită cu atribuții de suport pentru dezvoltarea produsului turistic și realizarea activităților de promovare și marketing, dar și de creștere a veniturilor din turism;
- suportul financiar difuz a activităților din sectorul turistic, astfel încât alocarea mijloacelor financiare necesare pentru susținerea activităților respective se realizează intermediul diferitor autorități și instituții publice, într-o manieră necoordonată și nearticulată. <p>În acest context, având în vedere perspectivele de dezvoltare a turismului în Republica Moldova, evaluate prin prisma tendințelor globale de creștere în sectorul dat, în 2019 a fost inițiat un proces participativ de elaborare a unui nou document de planificare strategică în sectorul turistic – Programul național de dezvoltare a turismului pentru 2021-2025, preconizat să ofere Guvernului o viziune strategică de dezvoltare a industriei turismului pe termen mediu, astfel fiind asigurată continuitatea ciclului de planificare strategică în sectorul respectiv.</p> <p>Mai mult, prin aprobarea Programului în cauză, se dorește soluționarea unui șir de probleme și constrângeri inclusiv de ordin sistemic și regulator, caracteristice sectorului turistic din Republica Moldova, identificate în cadrul unei analize comprehensive a industriei turismului realizată în cadrul Studiului „Cartea Albă privind reforma cadrului normativ – regulator din industria turismului” elaborat în 2018 sub egida Ministerului Economiei și Infrastructurii și a Studiului de segmentare a pieței pentru oferta turistică a țării, realizat în 2021 de Proiectul de Ameliorare a Competitivității II (PAC II), finanțat de Banca Mondială.</p> <p>Prezentul proiect este elaborat de Ministerul Culturii în conformitate cu prevederile pct. 34,</p>

subpct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice și precedă elaborarea Programului național de dezvoltare a turismului “Turism 2026” (pentru perioada anilor 2022-2026), a cărui elaborare este prevăzută în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 235/2021, care la Capitolul XIX “Cultura: Patrimoniu, Arte, Industrii creative și Turism”, Obiectivul 19.8. “Stabilirea viziunii statului asupra dezvoltării turismului în Republica Moldova” prevede promovarea și aprobarea Programului național de dezvoltare a turismului „Turism 2025” (acțiunea 19.8.1).

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Având în vedere, că sectorul turistic nu dispune la moment de o viziune clară de dezvoltare, precum și faptul, că necesitatea unui document de planificare strategică în turism este menționată expres în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 235/2021, Programul național de dezvoltare a turismului „Turism 2026” este elaborat în vederea creării unui cadru de politici pasibil să ofere o abordare holistică și vizionară asupra dezvoltării industriei turismului pe termen mediu, cu accent preponderent pe valorificarea inteligentă și durabilă a potențialului turistic al Republicii Moldova, creând un mediu favorabil și cuprinzător pentru dezvoltarea unui produs turistic competitiv și sustenabil.

Respectiv, Programul își propune drept scop dezvoltarea Republicii Moldova ca destinație turistică competitivă și durabilă, aducând beneficii economice, sociale și de mediu comunităților locale și generațiilor viitoare.

În context, pentru realizarea scopului Programului, au fost stabilite 3 obiective generale și anume:

OG 1. Creșterea contribuției turismului în economia națională, care va fi atins prin:

- prioritizarea turismului în politicile publice și eficientizarea guvernăntei sectorului;
- consolidarea brândului turistic de țară și continuarea activităților eficiente de promovare în piețele-țintă sursă;
- crearea unui mediu permisiv prin implementarea politicilor și reglementărilor inteligente;
- sporirea cooperării internaționale în domeniul turismului.

OG 2. Creșterea competitivității sectorului turistic prin diversificarea produsului turistic, inovare, investiții și forță de muncă calificată, realizat prin:

- consolidarea și diversificarea produsului turistic;
- utilizarea tehnologiilor inovative și creative;
- atragerea investițiilor în infrastructura de turism și în facilități de cazare;
- dezvoltarea calitativă a forței de muncă și a competențelor acesteia.

OG 3. Stimularea dezvoltării sustenabile a turismului și crearea oportunităților de extindere a beneficiilor dezvoltării turismului către comunitățile regionale și locale, atins prin:

- stimularea dezvoltării turismului în mediul rural;
- dezvoltarea și consolidarea destinațiilor turistice;
- identificarea oportunităților de dezvoltare a zonelor turistice naționale pentru o dezvoltare planificată și durabilă a turismului;

- dezvoltarea unui turism sustenabil și responsabil în conformitate cu obiectivele Organizației Națiunilor Unite și Organizației Mondiale a Turismului.

5. Fundamentarea economico-financiară

Pentru realizarea integrală a Programului este necesară conjugarea eforturilor și atragerea resurselor financiare ale tuturor participanților la procesul turistic din Republica Moldova – autorități publice centrale și locale, reprezentanți ai sectorului privat, asociațiile sectoriale, mijloacele de comunicare, parteneri de dezvoltare, etc.

Mijloacele financiare necesare și planificate pentru alocare din bugetul de stat în vederea realizării Programului vor fi repartizate, ținând cont de prevederile Strategiei sectoriale de cheltuieli în domeniul dezvoltării sectorului turistic pentru anii 2022-2024 conexă CBTM și priorităților Guvernului.

Astfel, din punct de vedere al alocărilor mijloacelor financiare necesare pentru implementarea Programului pe perioada 2022-2024, vor fi necesare resurse financiare în valoare de 209,995 mln. lei.

Conform calculului estimative pentru 2022-2024, din suma totală necesară de 209,995 mln. lei, necesarul de mijloace financiare suplimentare o constituie suma de 161,696,150 lei, care vor fi oferite de partenerii de dezvoltare, mediul de afaceri, etc.

Dezagregate pe obiective, cheltuielile pentru implementarea Planului de Acțiuni conform Programului, în anii 2022-2024, se prezintă în felul următor:

- 1) *pentru realizarea Obiectivului general nr. 1*, Creșterea contribuției turismului în economia națională, sunt necesare în total 45,875 mln lei;
- 2) *pentru realizarea Obiectivului general nr. 2*, Creșterea competitivității sectorului turistic prin diversificarea produsului turistic, inovare, investiții și forță de muncă calificată sunt necesare în total 127,130 mln lei;
- 3) *pentru realizarea Obiectivului general nr. 3*, Stimularea dezvoltării sustenabile a turismului și crearea oportunităților de extindere a beneficiilor dezvoltării turismului către comunitățile regionale și locale sunt necesare în total 36,990 mln lei.

Dezagregată pe ani, suma de 209,995 mln lei planificată pentru implementarea Programului în anii 2022-2024 se prezintă în felul următor:

- 1) *în anul 2022*: 16,618,333 lei, din care: 12,629,933 lei – din bugetul de stat; 3,988,400 lei – din alte surse;
- 2) *în anul 2023*: 46,743,333 lei, din care: 28,513,433 lei – din bugetul de stat; 18,229,900 lei – din alte surse;
- 3) *în anul 2024*: 146,633,334 lei, din care: 96,778,000 lei – din bugetul de stat; 49,855,334 lei – din alte surse.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul Programului prevede elaborarea și adoptarea/aprobarea unor acte normative noi, care să alinieze legislația națională la normele și principiile internaționale de dezvoltare a turismului, aprobate de Organizația Mondială a Turismului, precum noua lege a turismului sau cadrul normativ privind managementul destinațiilor turistice, crearea zonelor turistice naționale, implementarea mecanismului de garanție în caz de insolvabilitate a tur-operatorilor, etc.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Asigurarea transparenței în procesul elaborării proiectului Programului a fost realizată în strictă conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, precum și a Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 privind planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea,

<p>monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice.</p> <p>Astfel, proiectul Programului a fost supus avizării și consultării publice prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plasarea acestuia pe pagina www. particip.gov.md, precum și pagina oficială a Ministerului Culturii – www.mc.gov.md, la compartimentul “Transparență decizională”; - transmiterea proiectului autorităților publice și celorlalte părți interesate spre avizare și consultare; - revizuirea și editarea proiectului Programului în corespundere cu obiecțiile și propunerile prezentate, cu elaborarea sintezei corespunzătoare.
<p>8. Constatările expertizei anticorupție</p> <p>Potrivit prevederilor art. 28, alin. (2), litera a) din Legea integrității nr. 82/2017, prezentul proiect este exceptat de la expertiza anticorupție.</p>
<p>9. Constatările expertizei de compatibilitate</p> <p>Prezentul proiect nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.</p>
<p>10. Constatările expertizei juridice</p> <p>Rezultatele expertizei juridice sunt incluse în Tabelul de divergențe.</p>
<p>11. Constatările altor expertize</p> <p>Proiectul de lege nu cade sub incidența altor expertize necesare de a fi efectuate în condițiile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>

Ministru

Sergiu PRODAN